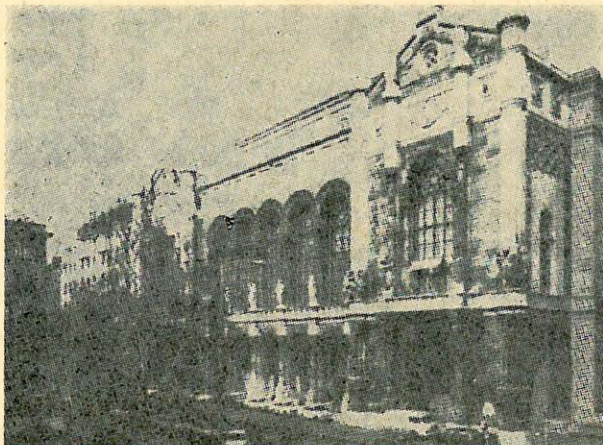

47. EAEG Szimpózium és műszerkiállítás

Pesti Vigadó

BUDAPEST

1985. június 4-7.

Szinte lehetetlen feladatra vállalkozik az, aki a június 4-7. között lezajlott 47. EAEG szimpóziumról és műszerkiállításról, annak minden részletéről tájékoztatni kívánja az olvasóit e lap szűk keretei között. Talán ismétlést is jelentene és ezért nem is szükséges ez, hiszen a napi sajtóban, rádióban és tv-ben megjelent, ill. elhangzott tájékoztatásokat riportokat több, azóta megjelent írás követte. Példaként említhető Molnár Károlynak, a hazai szervezőbizottság társelnökének, az OKGT Központi Hírlapja júliusi számában megjelent „Geofizikai Világkongresszus Budapesten” című írása, mely érzékeltette, hogy a szakmai szempontból rendkívül nivós 184 előadás meghallgatásán, a nagyszámú kiállító által bemutatott, gyakran csúcstechnikát tartalmazó berendezések megtekintésén kívül még mit jelentett a hazai gyakorlati geofizikában dolgozó szakembereknek a szimpózium.

Jelentette a sikeres szervezés, lebonyolítás jogos örömét, jelentette új és a jövőben hasznossá válható kapcsolatok kialakulását, olyan vendégek jelentős számát, akik hasznosan töltötték idejüket és szép emlékekkel távoztak fővárosunkból.

Bizonyította a szimpózium az eredményes és kölcsönösen előnyös, a szerződések és megállapodásokat tartó együttműködés lehetőségét, a lebonyolításba bevont hazai vállalatok között.

Lehetővé tette – reméljük nem utoljára – hogy szakembereink nagy számban vegyenek részt ilyen – szocialista országban először megrendezett – ese-

ményen, melyen nemcsak szakmai ismeretüket gyarapíthatták, de sok olyan impresszióval is gazdagodtak, melyek teljesebbé tették a szakmai világról alkotott képüket.

Úgy gondoljuk, hogy néhány – részben összehasonlító jellegű – statisztikai adat érdekes lehet az olvasó számára és érzékeltetheti a budapesti rendezvény helyét, nagyságát, ezen rendezvények sorában.

A résztvevők teljes száma a világ 45 országából 2294 volt. Jelen sorok írója 1974-ben Madridban vett részt először EAEG szimpóziumon, ahol ugyanez a szám 676 volt. A budapesti számot csak a londoni haladta meg, de ha figyelembe vesszük a helyi napi regisztráltak óriási számát – 1110 – akkor az ok nyilvánvalóvá válik.

A Nagy-Britanniából ideutazók teljes száma 394, az USA-ból 296, az NSZK-ból 137, Norvégiából 213, Franciaországból 144 volt.

A kiállítók száma 90 volt, ennél csak a világ egyik „üzleti fővárosában” Londonban állítottak ki többet, szám szerint 108-an. Összehasonlításként 1979-ben Hamburgban 59, 1982-ben Cannesban 79 kiállító vett részt.

A külföldiek érdeklődését bizonyítja hazánk iránt a kísérő személyek – feleségek, családtagok – száma, mely 374 volt. Összehasonlításként a világ egyik turistaközpontjának tartott Velencében 1981-ben ugyanez a szám 379 volt, a divatos Cannes-ban 1982-ben 487.

A nagyszámú és érdekes kulturális program ismeretében biztosak lehetünk abban, hogy döntésüket nem bánták meg. A vezető geofizikai folyóiratokban megjelent méltatások, az EAEG elnökségének véleménye, az SEG elnökének köszönő levele, a résztvevők elégedettsége egyaránt tükrözi a szakmai világ egyértelmű elismerését is.

Jó lehetőséget jelentett a budapesti szimpózium a szocialista országok szakemberei számára is, amit a résztvevők száma bizonyít. Csehszlovákiából 64,

Lengyelországból 15, NDK-ból 11, SZU-ból 7, Bulgáriából 3 résztvevő érkezett. Jugoszláviából 59 vendégünk volt.

Néhány szó az anyagiakról. Regisztrálási díjakból, kiállítási területek díjából és a sponsoroktól 453 000 \$ bevétel származott. Ebből 25%-ot a MTESZ, ezen belül 18%-ot az MGE visszavásárolhat a következő évek során. Ennek jelentősége, hogy devizaforrás teremtődött szakembereink külföldi rendezvényekre történő utaztatására, a nemzetközi szakmai életbe való bekapcsolására.

A bruttó bevétel 29 M Ft-volt, ennek része a fenti összeg. A szimpóziummal kapcsolatos kiadások elérték a 22 M Ft-ot. A bruttó haszon 7 M Ft. Ebből az MGE rezszi 1,6 M Ft, a MTESZ rezszi 3,2 M Ft. A megmaradó 2,2 M Ft-ból a moszkvai szimpóziumra fordítottunk mintegy 500 E Ft-ot a jövő évi EAEG rendezvényen való részvétel fedezetére szánunk mintegy 1,5 M Ft-ot. Ily módon a nettó bevétel mintegy 200 E Ft.

Végezetül az MGE köszönetet mond e helyen is azon jogi tag vállalatoknak, amelyek anyagilag is hozzájárultak a rendezvény sikeres lebonyolításához. Így köszönet illeti a GKV, ELGI, KV, Mecseki Szénbányák Vállalat, MAT és MEV vállalatokat valamint az ELTE Térképtudományi és Geofizikai Tanszékét és a NME Geofizikai Tanszékét.

Köszönetet kívánunk mondani a rendezésben és lebonyolításban résztvevő vállalatoknak, a Pesti Vigadónak, Hungarhotelsnek, MAHIR-nak és MASPED-nek, valamint a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságának azért, hogy jelentős mértékben megkönnyítette és gyorsította a vendégek beutazását és a szállított kiállítási anyagok vámolását. A mellékelt néhány képet az emlékek felidézésére és megörökítésére szánjuk.

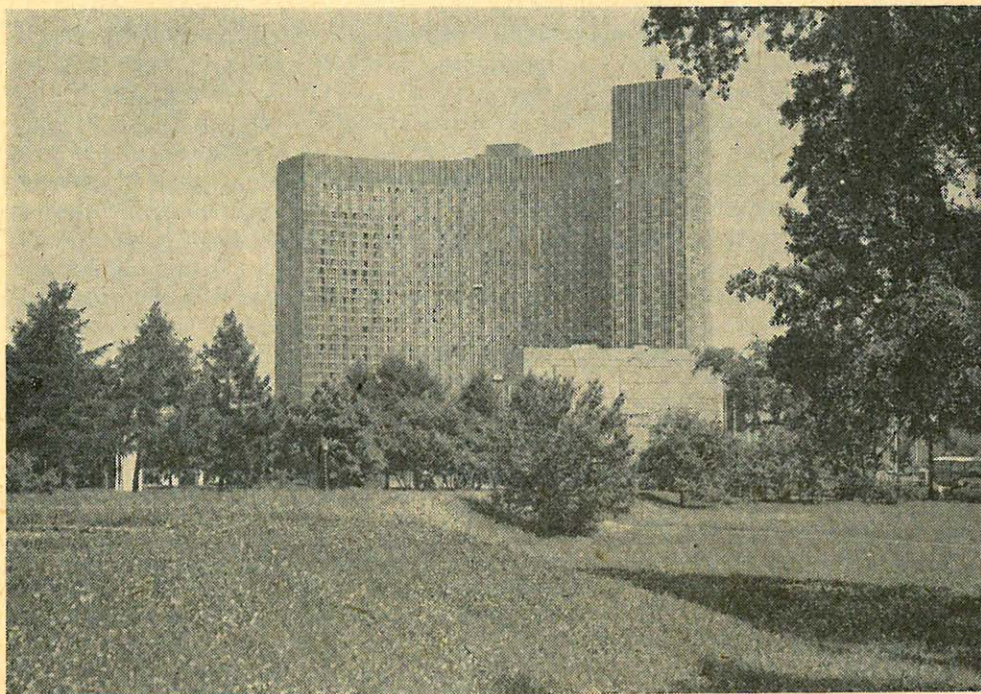
Z. A.

XXX. Nemzetközi Geofizikai Szimpózium

MOSZKVA

1985. szeptember 23 – 28.

A szimpózium helyszínét, a képen látható félkör alakú Kosmosz szállót 1979-ben adták át francia – olasz – jugoszláv építői. A 25 emeletes, 3500 vendég befogadására alkalmas szálloda mint kongresszusi létesítmény is kiválóan bizonyult légkondicionált termeivel, beépített tolmácskészülékeivel, jó akusztikájával.

A rekordok szimpóziumán 838 szakértő vett részt, többségében a hét rendező országból, de érkeztek KNDK-beli, jugoszláv, francia és USA-beli vendégek is. A szovjet rendező által kiadott hivatalos statisztika szerint a megnyitőig a szimpóziumra érkezettek száma az összes vendéggel együtt elérte az 1500-at.

A legnépesebb delegáció – mint általában mindig – az 550 fős hazai volt. Ugyancsak hagyományosan a második legnagyobb 108 résztvevővel a magyar küldöttség volt, ezt követte a csehszlovákok 76, a lengyelek 24, a bolgárok 23, az NDK 19 és a kubaiak 5 fős csoportja. Összehasonlításképpen az előző évi várnai szimpózium résztvevőinek száma 500 volt.

A plenáris ülésen és a három szekcióban összesen 125 előadás hangzott el. Az *A* szekcióban a kőolaj- és földgáz kutatás geofizikai módszereivel foglalkozó előadásokat csoportosították, a *B*-ben az érc és más ásványi nyersanyagkutatás-

sal foglalkozó, valamint mérnökgeofizikai előadások kerültek, tartalmi szempontból vegyes volt az – magyar szempontból különösen sikeresnek mondható – ún. poszterelőadások összetétele.

A legtöbb előadást a vendéglátók tartották, szám szerint 40-et az *A* és *B* szekcióban, további 22-t poszter előadás formájában. A magyar előadások száma 9 volt az *A* és *B* szekcióban, további 5 a poszterek között.

A színhely alapvetően jó technikai adottságain kívül a rendezőktől függő feltételek is kifogástalanok voltak. A szimultán tolmácsolás minősége, a diavetítés Kodak Carussel berendezésekkel biztosított színvonalra élvezhetővé tette az előadásokat. Más kérdés, hogy az előadások jelentős része alulillusztrált volt és sok esetben a diák minősége is hagyott kívánnivalót, de ez nem a rendezők hibája.

Az előadások többségét egy szekciónként három, tehát összesen kilenc kötetes kiadvány tartalmazza, melyet a résztvevők a szimpóziumon kézhez kaptak.

A rendezők kérdőívet osztottak ki a résztvevők között, mely nagyszámú kérdést tartalmazott a kőolajkutató módszerek, a bányageofizika és más geofizikai módszerek várható fejlődésére vonatkozóan, a XX. század végéig. A záró plenáris ülésen elhangzott előzetes értékelés szerint az addig beérkezett mintegy 200 kitöltött kérdőív értékes szempontokat nyújt a hosszú távú műszaki fejlődés jóslásához és az erre alapuló együttműködési tervek előzetes elkészítéséhez. A később beérkező kérdőíveket is figyelembevevő részletes elemzés eredményét a következő szimpóziumon ismertetik.

Szokás szerint műszerkiállítást is megtekinthettek a résztvevők ugyancsak a Kozmosz épületében.

Az NDK-beli VEB Kombinat Geophysik karotázsműszereket állított ki, a KAT 151 jelű, főként mérnökgeofizikai kutatásokra alkalmas hordozható sekélykarotázs műszert, nyolc különböző szondaválasztékkal, valamint az USBA 21A nevű szovjet megrendelésre készült akusztikus karotázsműszert, melyet 1986-ban fognak kipróbálni a Szovjetunióban.

Karotázsműszereket láthattunk a szovjet standon is, a PARUS-4, és Szpak-6 nevű akusztikus karotázsbereendezést, a PRSZ-1 radiometrikus műszert, az MSZP-2 és MSZP-203 protonprecessziós és az MMP-303 ún. quantummechanikai magnetométert, valamint a GNS-KSZ széles sávú és a GSZ-110 lyukgravimétert. Ugyancsak a szovjet standon szerezhettünk tudomást egy nagycsatornaszámú telemetrikus szeizmikus terepi műszerről, melynek prototípusát Novoszibirszkben készítik. A minimális kiépítést 48, a maximálisat 960 csatornára tervezik. A rádiókapcsolat 30 km-es maximális távolságot tesz lehetővé a helikopterre szerelhető központi vezérlőegység és az egyenként hat csatornás regisztráló egységek között. A leggazdagabb láttnivalót az ELGI-Nikex-Metrimpex stand kínálta. Láthattuk az SSS sújtólégbiztos digitális bányaszeizmikus berendezést, valamint az ESS 24 csatornás, mérnökgeofizikai célokra alkalmas segélyszeizmikus berendezést. Először mutatták be az előző kettőhöz tervezett ESP beadórendszert, mely a kazettára regisztrált adatokat konvertálja 1/2 inches mágnesszalagra.

A szimpózium kulturális programokban is gazdag volt. A résztvevők 10 csoportban vettek részt városnéző túrákon, ismerhették meg a szovjet főváros és környéke nevezetességeit.

Végül néhány szó a jövőről. A XXXI. szimpózium Lengyelországban, Gdanskban kerül sorra 1976 szeptemberében, a 1987. évi XXXII. pedig, a tervek szerint az NDK-ban lesz.

Z. A.

Egyesületi hírek

A Magyar Geofizikusok Egyesülete soproni csoportja 1985. október 10-én – *dr. Tárczy – Hornoch Antal* professzor 85. születésnapja alkalmából rendezett tudományos konferenciához kapcsolódva – tartotta meg beszámoló- és vezetőségválasztó taggyűlését. Az ülésen jelen volt és hozzászólt *dr. Deres János, Molnár Károly*, valamint *dr. Jéki László*, a MTESZ főtítkárhelyettese is.

A soproni egyesületi munka alapvető célkitűzése az elmúlt időszakban is a hazai és nemzetközi szaktársadalommal való kapcsolat ápolása volt, valamint az a törekvés, hogy az általános geofizika terén csoportunk minél nagyobb mértékben járuljon hozzá az országos egyesületi élet gazdagításához.

Az elmúlt 5 évben a csoport 29 előadóülést, 5 klubdelutánt és 3 tanulmányi kirándulást szervezett. Az előadások többségét külföldi kutatók tartották. Az egyesületi kirándulások a többi területi csoporttal fennálló szakmai és személyes kapcsolatok elmélyítését szolgálták. 1984-ben a soproni csoport volt a gazdája a nagyszerű 14. geofizikai vándorgyűlésnek, amelyen 130 fő vett részt és két szekcióban 29 előadás hangzott el.

A csoport bázisintézménye, az MTA Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézete az egyesületi munkához a legmesszebbmenőbb támogatást nyújtja. Kapcsolatunk az egyesület központjával, valamint a MTESZ városi szervezetével nagyon jó és közvetlen. (Megemlíthető, hogy a csoport közvetítésével honosodott meg Sopronban az MGE példáját követve a fiatal műszakiak évente megrendezésre kerülő ankétja).

Tárczy – Hornoch professzor előrehaladott korára és megromlott egészségi állapotára való tekintettel kérte az elnöki megbízatás alóli felmentését. A csoport új elnöke az eddigi titkár, *dr. Bencze Pál* lett, míg titkárnak a tagok *dr. Szarka Lászlót* választották meg.

Új folyóiratok

IMPULZUS

A műszaki értelmiség lapja

1985 októberétől jelenik meg az IMPULZUS című, műszaki, tudományos és társadalompolitikai lap. Célja, hogy ösztönözze a magyar műszaki haladást és fórumot teremtsen a reálértelmiség számára. A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségére támaszkodva rendszeresen tudósít a műszaki értelmiség szakmai közéleti eseményeiről is.

A lap változatos tematikával, az érdekes, új gondolatok közreadásával kívánja serkenteni az alkotó műszakiakat szellemi tartalékaik felszínre hozásában. A fejlődés irányát mutató információk impulzust adhatnak olyan kezdeményezéseknek, amelyek meggyorsítják az ország műszaki előrehaladását és elősegítik a műszaki értelmiség érvényesülését, jobb megbecsülését.

Beszámol az Impulzus a vállalatok és kutatóintézetek műszaki (és ettől sok esetben nehezen elválasztható gazdasági) törekvéseiről, kísérleteiről, vállalkozásairól, az innováció ösztönzésének eredményeiről. Igyekszik feltárni és elemezni azokat a körülményeket, amelyek elősegítik vagy fékezik a műszaki fejlődést, országos és vállalati szinten egyaránt.

Az impulzus a Műszaki Élet jogutódja, annak jó hagyományait megőrzi, de szerkesztésében, formátumában, nyomdatechnikájában, terjesztésében korszerűbb, új vállalkozás. A szerkesztőbizottság elnöke Vámos Tibor akadémikus, az MTA SZTAKI igazgatója, a Neumann János Számítógéptudományi Társaság elnöke.

A lap főszerkesztője Szentgyörgyi Tibor.

TUDOMÁNY

a **SCIENTIFIC AMERICAN** magyar kiadása

Magyarországon eddig egyedülálló vállalkozásba kezdett a Lapkiadó Vállalat. Gondozásában 1985 szeptemberétől magyar nyelven is havonta megjelenik a világszerte egyik legismertebb tudományos folyóirat, a SCIENTIFIC AMERICAN. Ez az első olyan amerikai lap, amelynek magyar kiadása is készül.

A TUDOMÁNY, a SCIENTIFIC AMERICAN magyar változata megőrzi amerikai eredetijének a formáját, kitűnő nyomdai minőségét és természetesen tartalmában is híven követi a tengerentúli lapot. Szeretnék azonban, hogy a folyóirat a magyar tudományos közéletnek is a fóruma legyen. Ezért a magyar kiadás minden hónapban közöl egy-egy nagyobb tanulmányt kiemelkedő kutatóink tollából, s az állandó rovatokban – például a Tudomány és társadalom címűben és a könyvismertetőben – szintén foglalkozik itthoni tudományos kérdésekkel. A lényeg azonban mégis az, hogy terjedelmének öthatodában az amerikai lap cikkeit kapja kézhez magyarul a Tudomány olvasója.

Az amerikai tudományos magazint a leginkább talán éppen az a szerkesztői elve emeli ki a többiek sorából, hogy nemcsak ír a tudományos felfedezésekről, hanem magukkal a kutatókkal iratja meg – elmélyült együttműködésben a lap szerkesztőivel – az eredményeket feltáró tanulmányt. S a szerzők nem akármik; az elmúlt négy évtizedben 85 Nobel-díjas tudós összesen 150 cikket írt a Scientific Americanbe – s közülük 63 azelőtt tette itt közzé a felismeréseit, hogy elnyerte a díjat.

Nem véletlen, hogy a Scientific American az utóbbi évtizedekben több más országban németül, franciául, oroszul, spanyolul, olaszul, japán és kínai nyelven is megjelenik, hogy publikációit azok a kutatók, szakemberek is megismerjék, akik nem beszélnek az angol nyelvet.

Egyedülálló a Tudomány a hazai sajtógyakorlatban abból a szempontból is, hogy bár vadonatúj magyar folyóirat, mégis nagy biztonsággal előre meghatározható olvasóinak a köre; aligha tévedünk, ha feltételezzük, hogy a magyarországi rétegződés az amerikaihoz lesz hasonló. Ez pedig azt jelenti, hogy a Tudomány eljut majd a magyar orvosok, mérnökök, tudományos kutatók, számítástechnikusok, egyetemi oktatók és hallgatók, agrárszakemberek jelentős részéhez, illetve a gazdasági és a tudományos élet befolyásos döntéshozó személyiségeihez.

A lap példányonkénti eladási ára: 98, – Ft.

Z. A.

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Мартон Д.</i> : Сейсмостратиграфическое исследование Деречской глубокой зоны	161
<i>Шаму Л.</i> : Неогенная тектоника бассейна Деречке на основе сейсмических разрезов	182
<i>Вебер З.</i> : Изучение обобщенной линейной инверсии сейсмического канала	200
<i>Мартон П.</i> : Миграция полюсов	217
<i>Барани И. – Гержон И. – Вархеда А.</i> : Новая гипотеза миграции радона и её практическое применение при поисках урановых месторождений с помощью эманацционных методов	226
Новости в обществе Венгерских геофизиков	239

CONTENTS

<i>Marton Gy.</i> : Seismic stratigraphic study of the Derecske-depression	161
<i>Samu L.</i> : Neogene tectonics of the Derecske-depression as reflected by reflection seismic sections	182
<i>Wéber Z.</i> : Study of the generalized linear inversion of the seismic trace	200
<i>Márton P.</i> : Real polar wandering	217
<i>Baranyi I. – Gerzson I. – Várhegyi A.</i> : A new hypothesis of Radon migration and its practical application in the emanational exploration method of uranium occurrences	226
News about the Association	239

MAGYAR GEOFIZIKA

A szerkesztésért felelős: Zelei András

A szerkesztőség címe: 1368 Budapest VI., Anker köz 1. Telefon: 429-754

Kiadja: a Delta Szaklapkiadó és Műszaki Szolgáltató Leányvállalat 1442. Budapest VII., Garay u. 5.

Telefon: 415-583, 215-440

Felelős kiadó: Faklen Pál igazgató

85.1193. Állami Nyomda, Budapest – Felelős vezető: Mihalek Sándor igazgató

Terjeszti a MAGYAR GEOFIZIKUSOK EGYESÜLETE

Egyesületi tagoknak tagdíj ellenében

Megjelenik évente hatszor